

Creu de França

Santa Maria de Miralles

Ubicació

Comarca: Anoia
Lloc/Adreça: Al camí de Mas França (Original: Finca El Maset Bodegues Torres Pacs del Penedés)
Emplaçament: En el camí del Mas França. A la dreta de la Ctra. Valls-Igualada C-37 entre pk 51 i 52. A 300m.
Alçada: 487

Coordenades:

Latitud: 41.50933
Longitud: 1.53554
UTM Est (X): 377788
UTM Nord (Y): 4596335

Classificació

Número de fitxa: 08257-15
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Element arquitectònic
Estil / època: Medieval Gòtic
Segle: XIV
Estat de conservació: Bo
Notes de conservació: Restaurat per l'SPAL el 2017.
Protecció: Legal

Tipus de protecció > Europea

> Atributs Inspire:

- BCIN
- National Monument Record
- Religios i/o funerari

Observacions protecció: BCIN (decret 571/1963 creus terme); NNSS ajuntament 2002
Data aprovació: dj., 14/03/1963 - 12:00
Accés: Fàcil
Ús actual: Ornamental
Titularitat: Privada
Titular: Ref. Cad.: 08257A00300036

Autor de la fitxa: F. Xavier Menéndez
Data de registre de la fitxa: dc., 07/05/2014 - 02:00

Descripció

Creu de terme, de pedra, d'estil gòtic. S'hi representa, a una banda, Crist Crucificat flanquejat per dos àngels i a l'altra, la Mare de Déu prenent el nen Jesús amb el braç dret i amb una mena de ceptre a la mà dreta, flanquejada també per un àngel músic a cada banda. Tant la base del fust com el capitell, que té un treball escultòric d'emmarcament a manera de finestra gòtica lobulada a cada cara, presenten inscripcions amb lletres gòtiques, força desgastades. El peu de la creu té representat un cérvol a les dues cares oposades corresponents a les de la creu i flors de lis a les restants. Aquest cèrvol és el símbol heràldic dels Alemany-Cervelló, que foren els senyors del castell de Miralles del S. X al XV. Aquest fet i les característiques escultòriques fan pensar en una cronologia del segle XIV. La creu té les dues puntes dels costats centrals i la superior coronades per sengles florons. A sota, un capitell octogonal presenta diversos relleus amb representacions arquitectòniques. La columna o fust, de secció octogonal, és moderna (1940). La base on s'assenta el fust és un sòcol de tipus octogonal. La creu descansa sobre una graonada amb un pedestal quadrat d'angles aixamfranats.

Observacions:

S'ubica al camí que va al Mas França, al costat del torrent de França que baixa des del Clot de Comarroques fins la Riera de Miralles. Deteriorada durant la Guerra Civil i restaurada i reposada al 1940. La columna o fust es moderna i fou afegida el 1940. Avui sabem que cap el 1962 (és possible que ja al 1940) la creu original (únicament) va ser substituïda per una rèplica per part de la propietat dels terrenys (caves Torres). Per tant, aquesta fitxa reflecteix dues creus: la creu original, que està exposada al centre de visitants de les Bodegues Torres, a la Finca El Maset s/n 08796 Pacs del Penedès, instal·lada sobre una base i columna de factura recent, i la creu in situ, composta d'una còpia de la creu posada el 1962(o el 1940), sobre el fust modern de 1940. L'any 2014 la columna presentava una profunda esquerda i la propietat va realitzar una reparació provisional i d'urgència del fust consistent amb un estintolament amb fustes lligades. També estava molt emboscada la base. A petició de l'ajuntament (2015), la creu i la columna fou restaurada pel Servei de Patrimoni Arquitectònic Local (SPAL) de la Diputació de Barcelona l'estiu del 2017, a rel del conveni signat entre la propietat, l'ajuntament i la Diputació (Pressupost: 23.388,5 euros) A la columna hi ha la següent inscripció: "PAX. Destruïda por los rojos XXV-VII-MCMXXXVI. Restaurada por José Alemany Ventura XII-V-MCMXL". Se sembla a la Creu del Pla (fitxa 108, prop del terme de La Llacuna). Com a paral·lels propers, també podem citar les creus d'en Ràfols (Les Cabanyes) i la de Cal Escuder (La Granada), a l'Alt Penedès. Foto 1: Creu restaurada 2017 (Ajuntament de Miralles); Foto 2 i foto 3: Fotos autor Mapa abans restauració (2015), amb el fust estintolat. La fitxa 167 (Arxiu Comarcal Igualada) inclou una foto antiga de la creu.

Història

Aquests tipus de creus de terme delimitaven el límit jurisdiccional d'una senyoria, parròquia o municipi, i també podia indicar una cruïlla de camins, proporcionant un indret de protecció o

benedicció. La Creu de França és més aviat d'aquest darrer tipus, doncs no indica cap terme (es troba al centre del terme de Miralles), al contrari de l'altre creu, la del Pla (fitxa 108) que sí que indica la termenal entre Miralles i La Llacuna. La creu presenta els cèrvols de l'escut heràldic dels Cervelló a totes les cares, indicant al bell mig del seu terme la seva pertinença a la família que va senyorejar el castell de Miralles des del segle X fins més enllà del segle XV. Des de 1308 el terme estava en mans de la branca secundària de la Llacuna-Vilademàger. Destruïda parcialment el 1936 durant la Guerra Civil ("en el periodo marxista"). Els fragments van ser guardats, i amb ells va ser restaurada al 1940 a Igualada al taller del marbrista Ramon Perelló i reposada in situ. Al 1962 va ser reinstal·lada de nou, però llavors la creu original fou substituïda per una rèplica. L'Original es troba a Pacs del Penedès.. El peu de la creu va ser girat 180 graus i ara cadascun dels escuts del Cervelló (que no són ben bé iguals, per que un dels cèrvols està lleugerament inclinat) es troba en un costat diferent.

Bibliografia

Consell Comarcal de l'Anoia. L'Anoia en viu. Viu el turisme. Guia Comarcal. Area Turisme Consell Comarcal de l'Anoia. Igualada, 2007. Generalitat de Catalunya. Inventari del patrimoni arquitectònic de Catalunya. L'Anoia. Inventari del patrimoni arquitectònic de Catalunya Num. 7. DG Patrimoni Cultural Generalitat de Catalunya. Barcelona 1997. Inventari del Patrimoni Cultural Immoble. Patrimoni Arquitectònic. Generalitat de Catalunya. Num. 6052 (Rev. 1991) Inventari fotogràfic Arxiu Comarcal d'Igualada. Martínez Palou, Sílvia; Galí, David . Memòria Valorada Restauració de la Creu de França. Santa Maria de Miralles. SPAL. Diputació de Barcelona. 2016.

